

Dechové cvičení

Hlasové cvičení

Píseň

Rytmické cvičení

Hudební nauka

Opakování

Poslech

Orfíovské nástroje

Hudební výchova 5. ročník

36. PREZENTACE

- symfonický orchestr - nástrojové obsazení
- úkol s hudebními nástroji symfonického orchestru
- lidová muzika - hudební nástroje v lidové muzice (cimbálová muzika, dudácká kapela)
- písně zlidovělé - Fanoš Mikulecký, nácvik písně "V širém poli studánečka"

Hlasové desatero

- 1) Dbej na správné držení těla.
- 2) Dýchej vědomě a prováděj dechová cvičení.
- 3) Před „použitím“ hlasivky probud’.
- 4) Prováděj hlasová cvičení.
- 5) Vždy hlídej přirozenou barvu i sílu svého hlasu.
- 6) Mluv i zpívej s důkladnou artikulací.
- 7) Užívej pestře intonace, tempa a pauz.
- 8) Hlasivky netrap v horku, v zimě nebo v nemoci.
- 9) Procvičuj zpěv a řeč pokaždé, když máš příležitost.
- 10) Po delším zpěvu nechej své hlasivky odpočinout.

Dechové cvičení (2-3 min.)

Přečti nahlas říkadlo: VRÁNA

Voře, voře Jan, přiletělo k němu hejno vran.

[odkaz](#)

První praví: dobře voře,

druhá praví: nedobře voře,

třetí praví: dobře voře,

čtvrtá praví: nedobře voře, ...

(Lidová)

**Úkol: Nádech a počítáme vrány, kdo jich
na jeden nádech napočítá nejvíc:**

- První praví dobře voře
- Druhá praví nedobře voře...

[odkaz](#)

Hlasové cvičení

Hra na ozvěnu:

1. Zapni zvuk, opakuji pomocí slabik.
2. Děti opakují melodii na různé slabiky – pa, li, mo, se,...

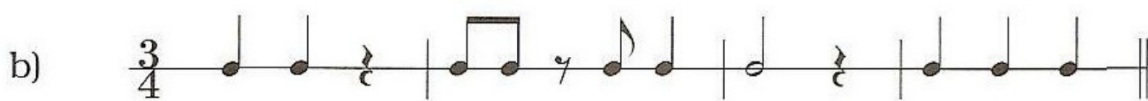
Píseň (7-10 min.)

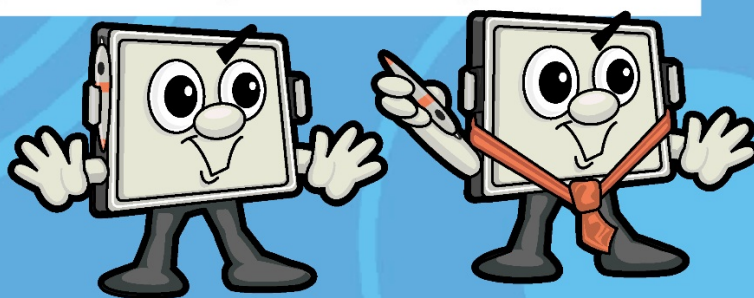
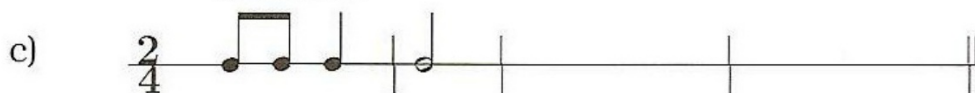
Poznávání písničky podle melodie:
opakování známých písní z druhého ročníku.
Učitel zpívá část melodie dříve naučené písně.
Děti hádají, o jakou píseň se jedná. Při správné
odpovědi si společně píseň zazpíváme.
(4 – 5 písní, můžeme zařadit i píseň s pohybem).

Úkol - Rytmická cvičení

1. Pokus se získat obrázek. Tleskej rytmiická cvičení a), b), urči nejdříve takty v jednotlivých cvičeních.
2. Úkol c) vypracujeme společně do notového sešitu.

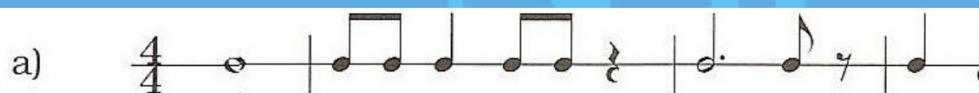

Dokonči:

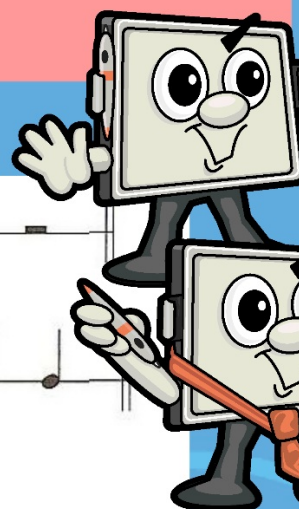
Řešení - Rytmická cvičení

1. Pokus se získat obrázek. Tleskej rytmičká cvičení a), b), urči nejdříve takty v jednotlivých cvičeních.
2. Úkol c) vypracujeme společně do notového sešitu.

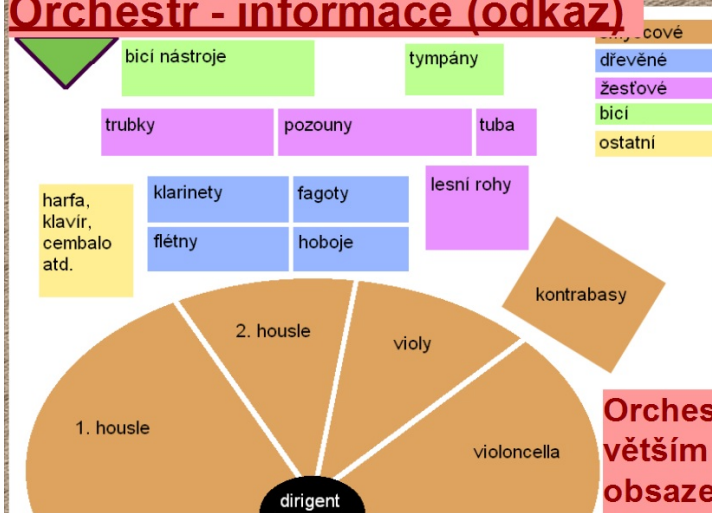

Dokonči:

Např.

Orchester - informace (odkaz)

FOK Petr Daněk (Film-Opera-Koncert) informace (odkaz)

Orchester je instrumentální (nástrojový) soubor s větším počtem hudebníků. Podle nástrojového obsazení jsou různé typy orchestrů. Nyní hovoříme o symfonickém orchestru. Nástroje symfonického orchestru bývají rozmístěny podle uvedeného schématu.

Ukázka FOK - informace (odkaz)

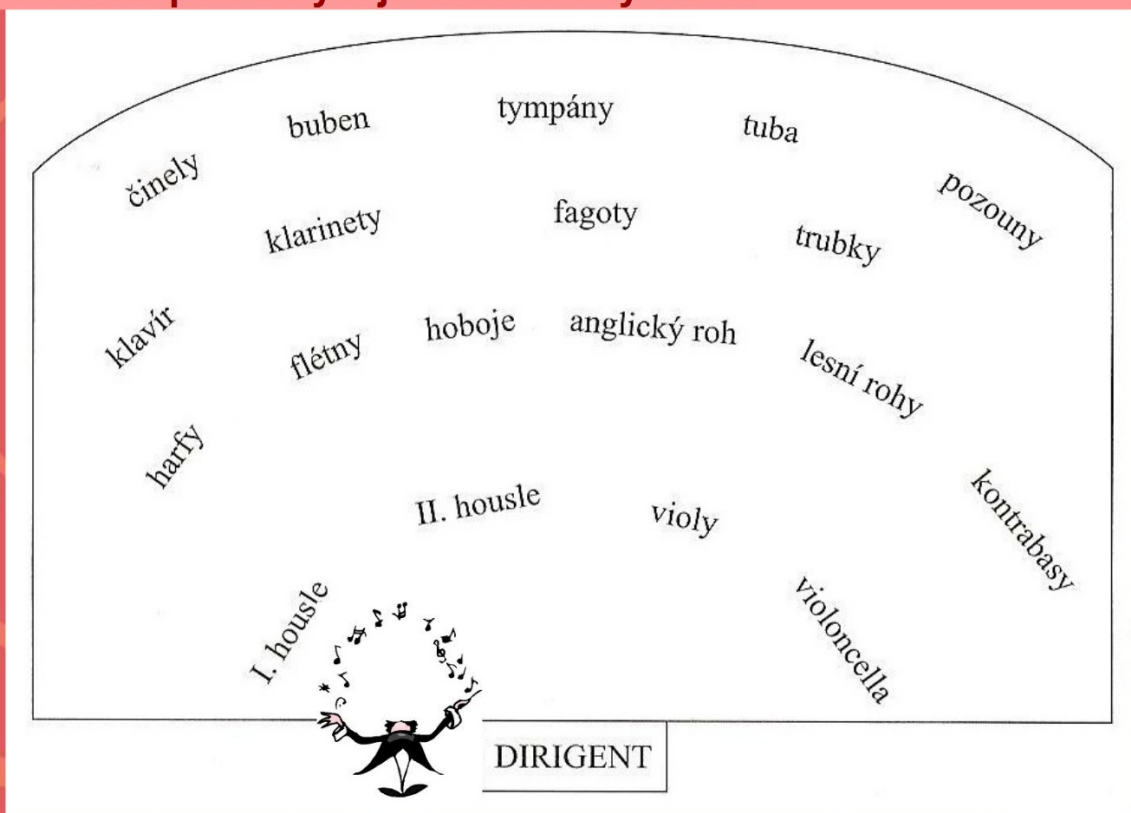

Ukázka orchestru + zpěv (odkaz)

Prohlédni si ještě jednou pozorně názvy nástrojů velkého symfonického orchestru. Na pódiu bývají rozestavěny takto:

Některé hudební nástroje mohou být použity podle potřeby (klavír, harfy, činely, buben atd.).

Úkol - Přřad' správné názvy k nástrojům symfonického orchestru.

tuba

pozoun

tympány

lesní roh

hoboj

viola

trubka

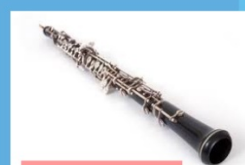
harfa

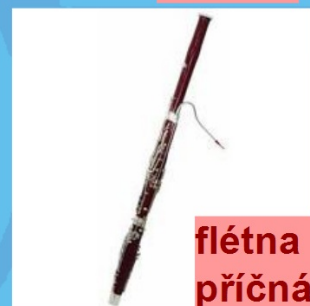
činely

buben

klarinet

flétna
příčná

klavír

anglický roh

housle

kontrabas

fagot

violoncello

Řešení- Přřad' správné názvy k nástrojům symfonického orchestru.

trubka

lesní roh

harfa

pozoun

klarinet

violoncello

tuba

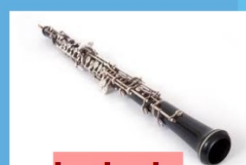
tympány

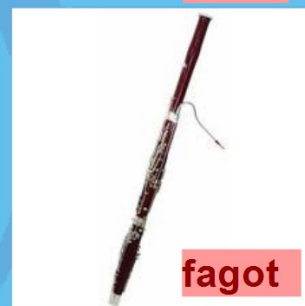
buben

činely

hoboj

fagot

klavír

flétna
příčná

kontrabas

housle

anglický roh

viola

Úkol

1. Vyber nástroje, které do symfonického orchestru nepatří (kroužkuj).

tympány

fujara

lesní roh

housesle

kontrabas

cimbál

viola

dudy

2. Nástroje, které jsme vybrali, do symfonického orchestru nepatří, ale uplatní se v lidové hudbě - v lidové kapele ještě třeba spolu s dalšími nástroji. Připomeneme si lidovou hudbu např. cimbálovou muziku. Některé z uvedených nástrojů jsou typické pro určité oblasti.

3. Mezi nejznámější lidové hudební nástroje patří:

dudy

fujara

vozembouch

pastýřská
píšť'ala

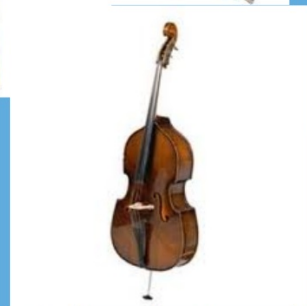
housesle

cimbál

klarinet

kontrabas

Řešení

1. Vyber nástroje, které do symfonického orchestru nepatří. Kroužkuj.

tympány

fujara

lesní roh

housesle

kontrabas

cimbál

viola

dudy

2. Nástroje, které jsme vybrali, do symfonického orchestru nepatří, ale uplatní se v lidové hudbě - v lidové kapele ještě třeba spolu s dalšími nástroji. Připomeneme si lidovou hudbu např. cimbalovou muziku (prezentace 31). Některé z nástrojů jsou typické pro určité oblasti.

3. Mezi nejznámější lidové hudební nástroje patří:

dudy

fujara

vozembouch

pastýřská
píšť'ala

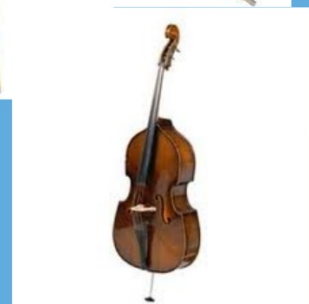
housesle

cimbál

klarinet

kontrabas

Morava - Slovácko, Valašsko, Slezsko - zde všude najdeme cimbálovou muziku.

cimbál

cimbálista

**housle -
houslista**

kontrabas - basista

Jiří Pavlica - klik životopis

**Hradišťan - Jiří Pavlica -
klik píseň Rež, rež, rež**

Valašsko

Po valašsky od zeme - píseň (odkaz)

Po valašsky od zeme

Valašsko - informace (odkaz)

Mírně rychle

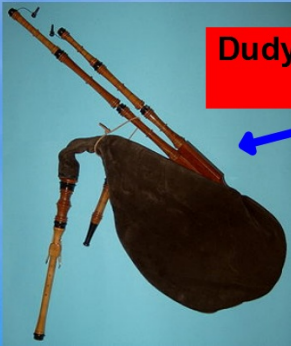
Z Valašska

1. Po va-laš-sky od ze-me, kto mi ko-zy za-že-nie? A ja by ti
bol za-hnal, a-le som sa vl-ka bál. 3. Hoj!—

2. Hojže, bože, bača mój,
tebe kožka a mne loj.
Tebe kožka na dudy,
a mne lojky na zuby.

3. Hoj, cic, koza, kozina,
daj nám syra, gazdina!
Ak nám syra nedodáš,
slabých chlapcov vychováš.

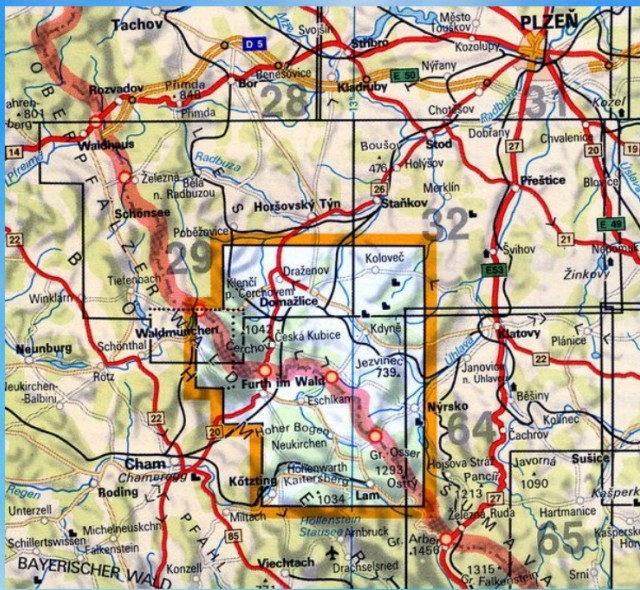
Čechy - Chodsko - dudácké kapely

Dudy - info o nástroji (odkaz)

Odkaz - dudák - hráč na dudy

Chodsko - jižní Čechy. Zde vznikaly dudácké kapely s hlavním nástrojem dudami.

Konrádyho dudácká kapela- píseň Žádnýj neví, co sou Domažlice (odkaz)

Písně zlidovělé

V lidovém prostředí občas vznikají i nové písně. Jejich autora můžeme znát. K takovým patří např. Fanoš Mikulecký (vlastním jménem František Hřebačka, 1912 - 1974), od něž máme několik písní. Jednu z nich se naučíme zpívat. Jmenuje se "V širém poli." Lidé si jeho písně oblíbili a rozšířili je mezi sebou. Říkáme jim písně zlidovělé.

Fanoš Mikulecký - životopis (odkaz)

Hudba bez zpěvu (odkaz)

V širém poli studánečka

Volně

Hudba i text: Fanoš Mikulecký

1. V ši- rém po- li stu- dá- neč- ka ka- men- ná

a v ní vo- da, vo- děn- ka a v ní vo- da stu- de- ná.

2. /: Išlo dívča, išlo v sukni červenej: :/
/: Podaj ty mně, šohajku, podaj vody studenej. :/
3. /: Dyž sem podal ze studánky voděнку. :/
/: Dojdi večer, šohajku, dám ti za to huběнку. :/

V širém poli studánečka (odkaz)

Zapiš do sešitu a pamatuj!

Orchestr je instrumentální (nástrojový) soubor s větším počtem hudebníků. Podle nástrojového obsazení jsou různé typy orchestrů. Např. symfonický. Jiné nástroje se zase uplatňují v lidové hudbě - např. v cimbálové muzice nebo v dudácké kapele.

Písně zlidovělé

Mezi lidmi občas vznikají i nové písně. Jejich autora můžeme znát např. Fanoš Mikulecký (vlastním jménem František Hřebačka, 1912 - 1974). Lidé si jeho písně oblíbili a rozšířili je mezi sebou. Říkáme jim písně zlidovělé.

Seznam použitého materiálu

- Hudební výchova 5 – učebnice pro 5. ročník základní školy. Nakladatelství Nová škola.
- Metodický průvodce učebnicí Hudební výchova 5 pro 5. ročník základní školy. Nakladatelství Nová škola.
- Hudební výchova pro 5. ročník základní školy. Nakladatelství SPN.
- Vlasta Beilová. Barevné cinkání s obrázky Miloše Nesvadby. První krůčky do světa hudby. Nakladatelství MUSIC DISTRIBUCE.
- Nauč mě písničky. Nakladatelství AXIÓMA Praha.
- Náměty pro tvořivé vyučování na 1. stupni ZŠ – RAABÍK
- CD RAABE – Hudební nástroje – Emil Hradecký
- Hudební nástroje – Doprovodný text k CD Hudební nástroje –RAABE
- Hudební nástroje – Obrazový materiál k CD Hudební nástroje – RAABE
- Program ActívInspire - Studio - knihovna prostředků
- *Internetové stránky - odkazy:*
  - <http://www.novinky.cz/koktejl/256209-vrana-sjzdelala-na-vicku-zasnezenou-strechu-jako-na-snowboardu.html>
  - http://cs.wikipedia.org/wiki/Vr%C3%A1na_%C4%8Dern%C3%A1
  - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Orchestr>
  - <http://www.youtube.com/watch?v=ZOdRUijGRq4>
  - <http://www.youtube.com/watch?v=hN-9xxLd8UA>
  - <http://www.youtube.com/watch?v=-nWZJkP3CJo>
  - <http://www.youtube.com/watch?v=DI6-yUHakN4>
  - <http://www.hradistan.cz/Pavlica.htm>
  - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Vala%C5%A1sko>
  - <http://www.youtube.com/watch?v=zoV42vQkW2M>
  - <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dudy>
  - <http://www.youtube.com/watch?v=uZ2BJElpPDc&feature=related>
  - <http://www.youtube.com/watch?v=IMVmv3wXelo>
  - http://cs.wikipedia.org/wiki/Fano%C5%A1_Mikuleck%C3%BD
  - <http://www.youtube.com/watch?v=VjhoaF-7MYg>

